

PHYLLONORYCTER CERASINELLA REUTTI
NIEUW VOOR DE BELGISCHE FAUNA
(Lep., Gracillariidae)

(Willy DE PRINS)

Tijdens een wandeling door een druilerige regen te Belvaux (Namen) op 20 mei 1977, ving ik een rondvliegend exemplaar van een Phyllonorycter-soort. Dit genus, dat in ons land tegen de vijftig soorten telt, biedt veel determineermoeilijkheden, maar gelukkig bezat mijn exemplaar 5 voorrandsvlekken, wat slechts zelden voorkomt. Met de determineertabel van Bradley raakte ik bij Phyllonorycter cerasinella Reutti. Deze soort was echter niet bekend uit België en omdat ik in die tijd helemaal niet vertrouwd was met Microlepidoptera, verdween het dier in de doos met "onopgeloste determinaties". Nu ik echter enkele tientallen Phyllonorycter-soorten gekweekt heb en daardoor wat vaste grond onder de voeten begin te krijgen wat dit genus betreft, besloot ik het exemplaar voor te leggen aan mijn vriend Francis COENEN (Brussel) die de determinatie bevestigde.

Zoals de andere soorten uit het genus, is ook Phyllonorycter cerasinella een mineerder. Maar, terwijl haast alle andere rupsen uit dit genus in bladeren van bomen, struiken of lagere planten mineren, leven de rupsen van cerasinella in de stengels van pijlbrem (Chamaespartium sagittale). De rups vreet zich in onder het epidermis, dat samentrekt en een geelgroene kleur krijgt. De mijn kan tot 25 mm lang zijn en gewoonlijk bevindt ze zich tussen 2 knopen. De soort komt in Frankrijk in twee generaties voor. Rupsen moet men in april-mei en augustus-september zoeken. De vlinders vliegen rond de voedselplant eind mei, juni en september. Of dit in ons land ook het geval is, kan op dit ogenblik enkel vermoed worden.

Pijlbrem is een struikje met kruipende, houtige, haast bladerloze stengels die tot 30 cm hoog worden. De talrijke gele bloemen staan in een dichte, eindingse, bladerloze tros. De plant groeit op droge weiden, op kalkbodem (meestal ontkalkte stukken), op schist en zandsteen. In ons land komt hij voornamelijk voor in het zuidelijk deel van het Maasdistrikt. In de rest van Europa wordt hij op vele plaatsen aangetroffen, behalve in het noorden, Portugal, Ierland, Groot-Brittannië, Nederland en Turkije.

Hiermee stemt de verspreiding van Phyllonorycter cerasinella in grote lijnen overeen. STAUDINGER geeft : Zuid-Duitsland, Oostenrijk, Hongarije, Zwitserland en Frankrijk. In dit laatste land is de soort volgens LHOUME vooral in het zuiden waargenomen. Deze auteur geeft : Alpes-Maritimes, Cher, Landes, Haut-Rhin, Rhône en Saône-et-Loire. De soort wordt niet vermeld in de naamlijsten van Groot-Brittannië, Denemarken en Nederland.

literatuur :

BRADLEY, J.D. et al, 1969 : A key to the British and French species of

- Phyllonorycter Hübner (Lithocolletis Hübner)(Lep., Gracillariidae),
in : Entomologist's Gaz., 20 (1) : 3-33.
- DE LANGHE, J.-E., et al, 1973 : Nouvelle flore de la Belgique, du Grand-Duché de Luxembourg, du Nord de la France et des Régions voisines, p. 274.
- HEINEMANN, H. & WOCKE, M.F., 1877 : Die Schmetterlinge Deutschlands und der Schweiz, Zweite Abtheilung, Kleinschmetterlinge, Band 2, Die Motten und Federmotten, Heft 2, p. 673.
- LHOMME, L., 1923-1935 : Catalogue des Lépidoptères de France et de Belgique, Microlépidoptères, p. 1004.
- POLUNIN, O., 1970 : Bloemen en planten van Europa, p. 192.
- STANTON, H.T., 1857 : The Natural History of the Tineina, Volume 2, Lithocolletis Part 1, p. 276-285, pl. 7, fig. 3.
- STAUDINGER, O. & REBEL, H., 1901 : Catalog der Lepidopteren des Palaearctischen Faunengebietes, 2. Teil : Pyralidae-Micropterygidae, p. 214.
- VAN ROMPAEY, E. & DELVOSALLE, L., 1972 : Atlas van de Belgische en Luxemburgse Flora, kaart 353.

Résumé : L'auteur a capturé une nouvelle espèce pour la faune belge à Belvaux (Namur) le 20 mai 1977. Il s'agit de Phyllonorycter cerasinella dont la chenille vit dans les tiges de Chamaespartium sagittale.

Summary : A new species for the Belgian fauna was captured by the author at Belvaux (Namur) on 20-05-1977. The larva of this mining species, Phyllonorycter cerasinella, lives in the stems of Chamaespartium sagittale.

W.O. DE PRINS : Diksmuidelaan 176, 2600 BERCHEM.

ENKELE INDRUKKEN VAN HET 2^e EUROPEES KONGRES VOOR LEPIDOPTEROLOGIE

(Willy DE PRINS)

Van 9 tot 12 april 1980 werd te Karlsruhe het Tweede Europees Kongres voor Lepidopterologie gehouden. Evenals het eerste kongres, dat te Parijs doorging, werd ook dit door de Societas Europaea Lepidopterologica (SEL) georganiseerd, en wel onder het thema : bescherming van de Lepidoptera en hun biotopen. De lepidopterologen van de Landessammlungen für Naturkunde te Karlsruhe waren voortreffelijke gastheren, die voor een piekfijne organisatie zorgden, wat wel erg bemoeilijkt werd door de afwezigheid van enkele aangekondigde sprekers.